

21ste vergadering

Donderdag 2 november 1995

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Lansink

Tegenwoordig zijn 102 leden, te weten:

Adelmund, Aiking-van Wageningen, Van Ardenne-van der Hoeven, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Van Blerck-Woerdman, Boers-Wijnberg, Bolkestein, Boogaard, Van den Bos, Bremmer, Van de Camp, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Esselink, Gabor, Van Gelder, Giskes, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hooger-vorst, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leers, Liemburg, Lilipaly, Mateman, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Oedayraj Singh Varma, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Reitsma, Remkes, Van Rey, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmüller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Vliegenthart, Van der Vlies, Van Vliet, M.B. Vos, Voûte-Droste, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Wolters, Van Zijl en Van Zuijlen,

en de heer Ritzen, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en de heer Nuis,

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Vreeman, V.A.M. van der Burg en Dijkema, wegens bezigheden elders;

Dijkman, Oudkerk, Rehwinkel en H. Vos, wegens ziekte;

Middel en Witteveen-Hevinga, wegens verblijf buitenslands;

Apostolou en Swildens-Rozendaal, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1996 (24400-VIII);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van hoofdstuk VIII (Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen) van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 1994 (Slotwet/rekening) (24302),**

- van:

- de motie-Van Zuijlen over de programmering van de publieke omroep (24400-VIII, nr. 30).

(Zie vergadering van 1 november 1995.)

De **voorzitter**: Door mij zijn schriftelijke antwoorden ontvangen van de minister en de staatssecretarissen van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen op vragen, gesteld in eerste termijn.

Deze antwoorden zullen worden opgenomen in een bijvoegsel bij de Handelingen van deze vergadering.

(Het bijvoegsel is opgenomen aan het eind van deze weekeditie.)*

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Minister **Ritzen**: Mijnheer de voorzitter! Ik ben de geachte afgevaardigden bijzonder erkentelijk voor de grondigheid waarmee zij in eerste termijn hebben gereageerd op de onderwijsbegroting. De heer Cornielje heeft mij met zijn inbreng geïnspireerd om terug te kijken naar de toekomstvoorspellingen van toen. De vraag kan worden gesteld hoe de realisatie nu is. Vervolgens moet worden gezien hoe de vergelijking tussen wat toen werd verwacht en wat nu is gerealiseerd naar de langere termijn kan worden geëxtrapoleerd. Dat wil ik gebruiken als ophangpunt om een aantal opmerkingen over de langere termijn in perspectief te plaatsen.

Een van de meest boeiende toekomstvoorspellingen uit het eind van de jaren zestig, begin jaren zeventig vind ik een stuk van prof. Stalpers. Hij heeft een bijdrage geleverd aan de Katernen 2000. Het eind van de jaren zestig was de tijd van de futurologen, de tijd van Kahn, Wiener, Gordon, Helmers en Fred Polak. In Nederland werd een leerstoel futurologie geïnstalleerd. Zo doen wij dat in Nederland. Veel van